

BÁCS-KISKUN MEGYEI KORMÁNYHIVATAL
AGRÁRÜGYI FŐOSZTÁLY

Tárgy:	Körülhatárolt terület kijelölése, zárlati és kötelező növényvédelmi intézkedések elrendelése
Ikt. szám:	BK/NTO/05413-4/2020
Ügyintéző:	Dr. Bogya Sándor
Telefon:	+36 76/795-692
Hivatali kapu:	KMETNT
KRID azonosító:	454228149
Hiv. szám:	BK/NTO/05413-3/2020
Melléklet:	1 db térkép + Tájékoztató a károsítóról

H A T Á R O Z A T

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály (a továbbiakban: élelmiszerlánc-felügyeleti szerv), mint eljáró hatóság a **szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma** (*Grapevine flavescence dorée phytoplasma*, a továbbiakban: FD zárlati károsító) **zárlati károsító okozta** fertőzés felszámolása és visszaszorítása érdekében, a 2020. évi zárlati károsító felderítés eredménye alapján az alábbi **növény-egészségügyi zárlati és kötelező növényvédelmi intézkedéseket hozza** a fertőzésveszélynek kitett szőlőnövényt és szőlő-szaporítóanyagot termő ingatlanokra, valamint az azokon található szőlő ültetvényekre és szőlőnövényekre vonatkozóan:

I.

A 2020. évi zárlati károsító fertőzés miatt a **Tiszaalpár 083/100,101** hrsz. táblán található, laborvizsgálattal megerősítetten FD zárlati károsítóval fertőzött 1 db Rajnai rizling szőlőtőke körüli, **1 km sugarú területet**

fertőzött területté jelöli ki.

II.

A 2020. évben zárlati károsító fertőzés nyomán kijelölt **fertőzött terület határától számított 3 km sugarú körzetében található területet**, beleértve az ott található települések - Tiszaalpár, Lakitelek, Nyárlőrinc - érintett területeit azok bel- és külterületi ingatlanait

védő (puffer) zónává jelöli ki.

III.

A fertőzött területeket és a védő (puffer) zónát együttesen
körülhatárolt területnek jelöli ki.

I.) A fertőzött területre vonatkozóan a szőlő növény, szőlő ültetvény használója (földhasználó, tulajdonos) az alábbi növény-egészségügyi intézkedéseket és növényvédelmi technológiát **köteles betartani:**

- 1.) Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kormánytisztviselői által jelzőfestékkel megjelölt, az *FD zárlati károsító jellegzetes tüneteit mutató minden szőlő növényt gyökérzetével együtt meg kell semmisíteni* az erről rendelkező külön határozatban előírtak alapján.
- 2.) Az *FD zárlati károsító* terjedésének nyomon követése miatt, az ültetvény használója köteles az eltávolított szőlő sárgaság jellegzetes tüneteit mutató szőlőnövények helyét a helyszínen azonosítható módon megjelölni, valamint az esetlegesen a talajban maradó gyökérzetből fakadó új hajtásokat folyamatosan eltávolítani a vegetáció során.
- 3.) **Tilos elszállítani** a szaporító- és ültetési anyagot a fertőzöttnek minősített területen található minden szőlőterületről, mely kötelezés alól a hatóság a vonatkozó jogszabályban foglalt feltételek teljesülése esetén kérelemre felmentést adhat.
- 4.) A károsító terjedését elősegítő terméket, anyagot, eszközt a területre ki- és bevinni tilos.
- 5.) **Tilos szaporítóanyagot szedni** a szaporító-alapanyag termő terület fertőzött táblájáról, míg el nem telik két olyan teljes vegetációs időszak, amelynek kezdete óta nem észlelték a szőlő sárgaság betegség tüneteit, valamint
- 6.) **Meg kell semmisíteni** elégetéssel a fertőzés évében a szaporító-alapanyag termő terület fertőzött táblájáról származó minden, szaporítóanyag-termelésre szánt növényanyagot, beleértve a metszés során keletkezett nyesevéket is.
- 7.) Szőlő szaporító- és ültetési anyagot a területre csak igazolási rendszerben termesztett, hatósági növény-egészségügyi ellenőrzésben részesített szőlőiskolákból, forgalmazó helyekről származó tétélekből szabad **telepíteni**.
- 8.) Az elsőfokú élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az *FD zárlati károsító fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor (Scaphoideus titanus)* **ellen kötelező védekezést** ír elő 2020. évben, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig. A rovarvektor biológiáját figyelembe véve a vegetációs időszakban 2-3 alkalommal kötelező kémiai - vagy azzal egyenértékű hatékony - védekezést folytatni. A zárlati károsító ellen végzett célzott növényvédő-szeres kezelésekről nyilvántartást (permetezési naplót) szükséges vezetni, melyet az utolsó bejegyzéstől számított 3 évig köteles megőrizni.
- 9.) A fertőzést terjesztő amerikai szőlőkabóca rovarvektor szőlővesszőkre esetlegesen lerakott tojásainak elpusztítása érdekében a tél végi metszéssel eltávolításra kerülő vesszőket égetéssel kell megsemmisíteni. 2020. év tavaszán, illetve a növény-egészségügyi zárlat fenntartásáig a rügyfakadáshoz közeli időszakban olajos (paraffin- vagy vazelinolaj tartalmú) készítményekkel kell gyéríteni a vesszőkön áttelelő tojások számát.
- 10.) Rendszeresen ellenőrizni kell a szőlő növényeket és ültetvényeket. Az esetlegesen előforduló *FD zárlati károsító fertőzési gyanút haladéktalanul jelenteni kell a növényvédelmi hatóságnak.*
- 11.) A területen nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény.

Az eljáró hatóság felhívja a földhasználók figyelmét az alábbiakra:

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kormánytisztviselői a fertőzött területen fekvő táblákon:

- a vegetációs időszakban fokozott helyszíni ellenőrzéseket végeznek,
- a zárlati károsító terjesztésben szerepet játszó rovarvektorok (kabócák) jelenlétét csapdázással figyelemmel kísérik,
- ellenőrzik, hogy a termelő vagy tulajdonos eleget tett-e a szőlő sárgaság miatt elrendelt művelési, gondozási, kötelező védekezési kötelezettségének.

II.) A védő (puffer) zónára vonatkozóan a szőlő növény, szőlő ültetvény használója (földhasználó, tulajdonos) az alábbi előírásokat **köteles betartani**:

- 1.) **Rendszeres ellenőrzést kell végezni júniustól** a tenyészidő végéig a szőlőterületén a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének felderítésére, a tünetek észlelése esetén **értesítenie kell az élelmiszerlánc-felügyeleti szervet**.
- 2.) Vegetáció során a **rovarvektorok ellen 3 alkalommal növényvédő szeres védekezést** kell elvégezni az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által a védekezésre, védekezés optimális idejére vonatkozó hirdetményi úton közzétett védekezési felhívások figyelembe vételével.
- 3.) **Meg kell semmisíteni** az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kormánytisztviselői által kijelölt szőlőnövényeket külön határozatban előírtak alapján.
- 4.) **Nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény** a kórokozóval fertőzöttnek minősített terület határától számított 100 méter távolságon belül.
- 5.) A nyugalmi időszakban a szőlőnövényeket, a művelési módnak megfelelően metszésben kell részesíteni.

Azon ingatlanok esetében, amelyeken a puffer zóna külső határvonala keresztülhalad, a puffer zónára vonatkozó előírások a teljes ingatlanra érvényesek.

A puffer zónában lévő szőlőtermő területeken az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv szakemberei:

- a vegetációs időszakban helyszíni ellenőrzéseket és szükség szerint mintavételeket végeznek,
- elrendelik a laboratóriumi vizsgálattal fertőzöttnek bizonyult növényeket megsemmisítését
- a zárlati károsító terjesztésben szerepet játszó rovarvektorok (kabócák) jelenlétét csapdázással figyelemmel kísérik,
- ellenőrzik, hogy a termelő vagy tulajdonos eleget tett-e a szőlő sárgaság miatt elrendelt művelési, gondozási, kötelező védekezési kötelezettségnek.

A körülhatárolt területen belül található *elhanyagolt ültetvényt* és egyéb gondozatlan szőlő területeket úgy kell tekinteni, hogy a termelő, vagy tulajdonos nem teljesítette a zárlatinak minősülő kórokozó terjedésének megakadályozására és a zárlati károsító terjesztését végző rovarok (rovarvektorok) egyedszámának gyérítésére vonatkozó kötelezettséget.

A Grapevine flavescence dorée phytoplasma terjedésének megakadályozása érdekében minden földhasználóra kiterjedő kötelezettség a tenyészidő során, a rendelkezésre álló útmutatók alapján a szőlőnövények folyamatos ellenőrzése, s a szőlő sárgaság jellegzetes tüneteinek észlelése esetén az illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szerv haladéktalan értesítése.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv kötelezi a földhasználót, hogy a körülhatárolt területen az esetlegesen előforduló *FD zárlati károsító* fertőzés felszámolásáig a növény-egészségügyi zárlati és a kötelező növényvédelmi intézkedéseket folyamatosan tartsa be.

Az elrendelt zárlat akkor oldható fel, ha a fertőzött területen a legutóbbi két teljes vegetációs időszak kezdete óta nem észlelték a szőlősárgaság jellegzetes tüneteit, vagy laboratóriumi vizsgálattal igazolták a kórokozó mentességét. Az eredeti körülhatárolt terület egésze átminősül puffer zónává, melyben ezután is folytatni kell a mintavétellel kiegészített, alapos ellenőrzést az esetlegesen fertőzött növények felderítésére, és továbbra is fennmarad az amerikai szőlőkabóca elleni védekezési kötelezettség.

A fertőzött terület és a puffer zóna térbeli kiterjedését jelen határozat mellékletét képező térkép ábrázolja.

A növény-egészségügyi zárlat feloldásáról a hatóság határozat formájában dönt.

A hatóság elrendeli a jelen határozat azonnali végrehajtását.

A hatóság felhívja a földtulajdonosok/földhasználók figyelmét arra, hogy a határozat rendelkezéseinek betartását folyamatosan ellenőrizni fogja.

A hatóság figyelmezteti a földtulajdonosokat/földhasználókat, hogy amennyiben az előírt kötelezettségének nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, úgy a hatóság 500.000 Ft-tól 100.000.000 Ft-ig terjedő mértékű növényvédelmi bírság kiszabását kezdeményezheti, továbbá a határozatban foglaltak be nem tartásával adott esetben megvalósíthatja a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 361. § c) pontjában meghatározott, elzárással is büntethető járványügyi szabályszegés vétségét.

Határozatom a közléssel véglegessé válik, ellene közigazgatási úton fellebbezésnek helye nincs, de a döntést sérelmező fél – **kifejezetten jogszabálysértésre hivatkozással** – a határozat **bírószági felülvizsgálata érdekében közigazgatási pert indíthat**. A keresetlevelet a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított **30 napon belül** a döntést hozó szervnél lehet benyújtani, de azt a Szegedi Törvényszékhez kell címezni. Az elektronikus kapcsolattartásra kötelezett (pl. jogi képviselő, a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet, állami szerv stb.) és az ilyen kapcsolattartási formát választó természetes személy a keresetlevelet joghatályosan, kizárólag szabályszerűen előterjesztett elektronikus formában a <https://e-kormanyablak.kh.gov.hu> oldalon található IKR rendszer használatával nyújthatja be.

A határozat végrehajtására a keresetlevél benyújtásának nincs halasztó hatálya.

I N D O K O L Á S :

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv növényvédelmi felügyelője 2020. szeptember 1. napján *FD zárlati károsító* növény-egészségügyi felderítést végzett, amely során a **Tiszaalpár 083/100** hrsz. alatti ingatlanon lévő szőlőültetvényben 1 db, a szőlő aranyszínű sárgaság betegség tüneteit mutató szőlőnövény került megmintázásra. Mintavételi jegyzőkönyv száma: **049965**. Mintavétel földrajzi koordinátája: WGS 46.836040 19.954433.

A mintákat a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság Növény-egészségügyi Diagnosztikai Nemzeti Referencia Laboratórium (továbbiakban: Laboratórium) vizsgálta és a vizsgálat eredményeként megállapította, hogy azok a TaqMan real-time PCR módszerrel vizsgálva *FD zárlati*

károsítóval (*Grapevine Flavescence doree phytoplasma*) fertőzöttek. A Laboratórium által kiállított vizsgálati jegyzőkönyv száma: **NDL-800**.

A **szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazma zárlati károsító** a 2019/2072 EU rendelet II. melléklet B rész szerint.

A növény-egészségügyi feladatok végrehajtásának részletes szabályairól szóló 7/2001. (I. 17.) FVM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. számú melléklet A. részének II. szakasz d) pont 6.) alpontja szerint a *Grapevine flavescence dorée phytoplasma* **zárlati károsító**, amely a tagállamok területén előfordul és az egész Európai Unióra nézve fontos, ezért megtelepedésének, illetve továbbterjedésének megakadályozására és a fertőzés felszámolására vonatkozóan növény-egészségügyi intézkedéseket kell hozni.

A Rendelet 7. § (2) bekezdése értelmében: „A fertőzött növényeket, növényi termékeket, valamint a környezetükben levő és a fertőzés terjesztésére alkalmas növényeket és növényi termékeket meg kell semmisíteni. A fertőzés továbbterjedésének megakadályozásához szükséges intézkedéseket, az állami védekezés keretében végzett kezelés, fertőtlenítés végrehajtását és a fertőzött terület további használatára vonatkozó előírásokat az adott fertőzés jellegének megfelelően a zárlati rendelkezés szabályozza”

A Rendelet 9. § szerint: „A zárlati károsítóval való fertőzés megállapítása esetén a zárlatot a járási hivatal rendelheti el.”

A Rendelet 10. § (1) bekezdése alapján: „A zárlat alá helyezett területről, létesítményből, amennyiben arról az elrendelő határozat másként nem rendelkezik, a károsítót, illetve annak bármely fejlődési alakjával fertőzött anyagot kivinni vagy oda a fertőzés terjedését elősegítő tárgyat, illetőleg terményeket bevinni tilos. A zárlati területen csak az azt elrendelő határozatnak megfelelő tevékenység folytatható.”

A Rendelet 8. § rendelkezése értelmében: „Zárlati károsítók megtelepedésének, illetve továbbterjedésének megakadályozására és a fertőzés felszámolására vonatkozó belső növény-egészségügyi előírásokat, zárlati szabályokat a 7. számú melléklet tartalmazza.”

A Rendelet 7. sz. melléklet 1.4.1.2. pontja tartalmazza ezen zárlati károsító megtelepedésének, illetve továbbterjedésének megakadályozására és a fertőzés felszámolására vonatkozó belső növény-egészségügyi előírásokat, zárlati szabályokat.

A Rendelet 7. számú melléklet FD zárlati károsítóra vonatkozó pontjai szerint:

„1.4.1.2.1. *Grapevine flavescence dorée* (FD) *phytoplasma* jelenlétének laboratóriumi vizsgálattal szőlőnövényből történt kimutatásakor a fertőzött növényanyagot, valamint az azokat termő területet **zárlat alá kell helyezni** és haladéktalanul **körülhatárolt területet kell kijelölni**.”

1.4.1.2.1.1. A körülhatárolt terület magában foglalja:

a) **fertőzött területet** – mely 1 km sugarú kör azon növény(ek) körül, amely(ek)re laboratóriumi vizsgálattal megerősítették a kórokozó jelenlétét, valamint

b) a **pufferzónát** – amely a fertőzött területet veszi körül és szélessége a fertőzött terület határától mért legalább 3 km.

1.4.1.2.2. Amennyiben megerősítik a kórokozó jelenlétét az eredeti észleléstől eltérő területen, ennek megfelelően kell újból kijelölni a körülhatárolt területet.

1.4.1.2.3. A fertőzött területen az alábbi hatósági intézkedéseket kell elrendelni a károsító felszámolására:

- a) a terület összes szőlőtermő állományát ellenőrizni kell vizuális vizsgálattal; a szőlő sárgaság betegség (a továbbiakban: szőlő sárgaság) jellegzetes tüneteit mutató minden növényt gyökérzetével együtt meg kell semmisíteni;
- b) ha a következő évben található a szőlő sárgaság tünetet mutató növény az előző évben eltávolított helye mellett, az összes, a soron belüli és az a melletti sorban a szomszéd növényt meg kell semmisíteni, még a tünetmenteseket is, és
- c) a teljes ültetvényt fel kell számolni, ha a szőlő sárgaság jellegzetes tüneteit mutató növények aránya meghaladja a 30%-ot."

„1.4.1.2.4. A fertőzött területen az összes szőlő- és szőlő szaporítóanyag-termelőre vonatkoznak az alábbi kötelezettségek:

- a) tilos elszállítani a szaporító- és ültetési anyagot a fertőzöttnek minősített területen található minden szőlőterületről,
- b) rendszeresen kell ellenőrizni az ültetvényt a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének megállapítására, észlelés esetén értesíteni kell a járási hivatalt,
- c) védekezni kell az FD-vektorok ellen a járási hivatal előírása szerint; a kezelések adatainak nyilvánartartását legalább 3 évig meg kell őrizni;
- d) a járási hivatal rendelkezése alapján a kijelölt szőlőnövényeket meg kell semmisíteni, és
- e) nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény a kórokozóval fertőzöttnek minősített területen belül."

„1.4.1.2.6. A pufferzónában az alábbi hatósági intézkedéseket kell elrendelni a károsító terjedésének megakadályozására:

- a) a területen alapos felderítést kell végezni a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének felkutatására,
- b) mintát kell venni laboratóriumi vizsgálatra, ha nincs tünetes növény, tünetmentesből,
- c) a laboratóriumi vizsgálattal fertőzöttnek bizonyult növényeket meg kell semmisíteni, és
- d) egyéb indokolt intézkedéseket kell előírni, pl. a fertőzés bekövetkezése esetén a többi, egészséges növény megvédésére."

„1.4.1.2.7. A pufferzónában az összes szőlő- és szőlő szaporítóanyag-termelőre vonatkoznak az alábbi kötelezettségek

- a) rendszeres ellenőrzést kell végezni júniustól a tenyészidő végéig szőlőterületén a szőlő sárgaság tünetek jelenlétének felderítésre, a tünetek észlelése esetén értesítenie kell a járási hivatalt,
- b) védekezni kell az FD-vektorok ellen a járási hivatal előírása szerint; a növényvédő szerek kezelése adatainak nyilvánartartását legalább 3 évig meg kell őriznie,
- c) meg kell semmisíteni a járási hivatal által kijelölt szőlőnövényeket az előírtak alapján, és
- d) nem létesíthető szőlőiskola és szőlő törzsültetvény a kórokozóval fertőzöttnek minősített terület határától számított 100 méter távolságon belül."

„1.4.1.2.8.2. A járási hivatalnak szemle során ellenőriznie kell, hogy a termelő vagy tulajdonos eleget tett-e a szőlő sárgaság miatti zárlatot és a terület körülhatárolását elrendelő határozatban megállapított művelési, gondozási, kötelező védekezési kötelezettségnek. Ha a termelő vagy tulajdonos nem tett eleget ennek a kötelezettségnek, elhanyagolt ültetvényét, mint a környező szőlőterületekre jelentős

növény-egészségügyi kockázatot hordozó növényeket, gyökérzettel együtt ki kell vágnia és meg kell semmisítenie.”

Tekintettel a fenti jogszabályi hivatkozásokra, valamint arra, hogy a **Tiszaalpár 083/100** hrsz.-ú területén lévő borszőlő ültetvényben megmintázott **1 db Rajnai rizling szőlőnövénny** laboratóriumi vizsgálatokkal igazoltan FD zárlati károsítóval fertőzött volt, az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a rendelkező részben leírtak szerint határozott.

A termelő az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Tv.) 17. § (1) bekezdés a) pontja alapján **köteles a zárlati károsítót elpusztítani, annak terjedését megakadályozni.**

A hatóság a rendelkező részben hozott intézkedéseit a Tv 48. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak szerint hozta:

48.§ (1) Növények és növényi termékek egyes károsítói behurcolásának, elterjedésének és felszaporodásának megakadályozása, kártételének csökkentése, felszámolása érdekében, továbbá a károsító természetéhez és elterjedtségéhez mérten, a veszély elhárításához szükséges mértékben és ideig az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott esetekben az alábbi növény-egészségügyi intézkedéseket hozhatja:

a) fertőtlenítést, megsemmisítést rendelhet el, amelynek érdekében meghatározott szerek, eszközök, illetve eljárások alkalmazását előírhatja vagy betilthatja;

b) javaslatot tehet védett zónák kijelölésére;

c) térítés ellenében történő közcélú munkavégzést, a létesítmény, a szállító-, növényvédő és más eszközök, valamint anyagok igénybevételét rendelheti el;

d) fogékony növényfajok, illetve fajták termesztését korlátozhatja, betilthatja;

e) károsítók, valamint a fertőzés közvetítését lehetővé tevő tárgyak szállítását, forgalomba hozatalát és tárolását betilthatja, korlátozhatja, engedélyhez, illetve bejelentéshez kötheti;

f) zárlati károsítók vagy Magyarországon nem honos szervezetek tenyésztését és tartását, valamint a velük való munkát betilthatja, korlátozhatja, engedélyhez, illetve bejelentéshez kötheti;

g) a károsítók behurcolásának és elterjedésének megakadályozására, előfordulásának, felszaporodásának figyelemmel kísérésére és a védekezési intézkedések megtételére kötelezhet;

h) a fertőzött, fertőzékenységű vagy fertőzés által veszélyeztetett területeken meghatározott károsítóktól való mentesítésre, illetve mentesen tartásra kötelezhet;

i) korlátozhatja a fertőzött, a fertőzékenységű vagy a fertőzésveszélynek kitett ingatlanok, földterületek mezőgazdasági célú használatát, hasznosítását, valamint az ilyen földterületeket növény-egészségügyi zárlat alá helyezheti, fertőzésveszélyt jelentő növényállomány kivágását és megsemmisítését elrendelheti;

j) meghatározott károsítókkal való fertőzés vagy a fertőzés gyanúja esetén, illetve egyes károsítókkal szembeni rezisztenciavizsgálat eredményétől függően betilthatja vagy korlátozhatja olyan növényi részek forgalomba hozatalát, amelyek köztermesztés céljára nem alkalmasak;

k) elrendelheti növények vagy növényi termékek tárolására, raktározására szolgáló földterületek, épületek, építmények, helyiségek vagy tartályok fertőtlenítését, mentesítését vagy megtisztítását, és ennek érdekében meghatározott anyagok, eszközök vagy eljárások használatát előírhatja vagy betilthatja;

l) állami és közérdekű védekezést rendelhet el.

(2) A zárlati és a vizsgálatköteles nem zárlati károsítóval fertőzött területet, növényt, növényi terméket és az azt tartalmazó szállítmányt, raktárt, eszközt növény-egészségügyi zárlat alá kell helyezni,

illetőleg behozatalnál a szállítmányt vissza kell utasítani attól függetlenül, hogy az rendelkezik növény-egészségügyi bizonyítvánnyal.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv határozatát a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII.2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kijelölő rendelet) 13. § f) pontjában, valamint a rendelet 9. §-ban biztosított jogkörben eljárva hozta.

A Tv. 60. § (1) bekezdése a) pontja szerint: „Növényvédelmi bírságot kell kiszabni azzal szemben, aki a zárlati károsítóval való fertőzés azonnali felszámolására vonatkozó kötelezettségét megszegi, zárlati károsítót terjeszt, vagy a terjedést elősegíti, a zárlati intézkedést megszegi”. A növényvédelmi bírsággal kapcsolatos tájékoztatás az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Korm. rendelet 3.§ és az 1. számú melléklet A) táblázat a) 1. pontjának megfelelően történt.

A határozat az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdésének és 81. § (1) bekezdésének megfelelően került kiadásra, a döntés azonnali végrehajthatóvá nyilvánítását az Ákr. 84. § a) és b) pontja alapján mondta ki.

A határozat **közhírré tétel útján** történő közlése az Tv. 42. § (3) bekezdése, ill. az Ákr. 89. §. (3) és (4) bekezdésén alapul, mivel az eljárás nagyszámú ügyfelet érint, valamint a határozat azonnal végrehajthatóvá nyilvánított.

A határozat elleni jogorvoslat lehetőségéről az Ákr. 112. §-ára, a 114. § (1) bekezdésére, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényre, a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 4. melléklet 7. pontjára, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény XLVI. fejezetére, valamint az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 8-10. §-ára figyelemmel adtam tájékoztatást.

Kecskemét, 2020. október 21.

Kovács Ernő
kormány megbízott nevében és megbízásából

Szabó Rita
főosztályvezető

Kapják:

1. Ingatlantulajdonosok és földhasználók (közzététel útján)
2. Tiszaalpár Nagyközség Önkormányzata, 6066 Tiszaalpár, Árpád tér 1.
3. Lakitelek Nagyközség Önkormányzata, 6065 Lakitelek, Széchenyi krt. 48.
4. Nyárlőrinc Község Önkormányzata, 6032 Nyárlőrinc, Dózsa György utca 34.
5. Irattár

Tájékoztatásul:

Szentkirály-Lakitelek Hegyközség, Gyurján János hegybíró, Szentkirály, Kossuth Lajos u. 18.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság (e-mail: nti@nebih.gov.hu)

6000 Kecskemét, Halasi út 34. Telefon: 76/795-680, Fax: 76/795-765, E-mail: bacs-nti@bacs.gov.hu

Google

Tájékoztató a szőlő aranyszínű sárgaság fitoplazmás betegségéről

Miért jelent veszélyt?

Az aranyszínű sárgaságot okozó Grapevine flavescence dorée (FD) phytoplasma (baktérium-szerű kórokozó) a szőlő egyik legveszélyesebb kórokozója. A fertőzés következtében a szőlőtőkék terméshozama 20-50 %-kal csökkenhet, a beteg növények száma évente megtízszereződhet. A betegség elleni védekezéshez jelenleg nem áll rendelkezésre megfelelő növényvédő szeres eljárás, így a tőkék 80-100 %-a is megfertőződhet. Fogékony fajták esetében néhány év leforgása alatt az egész ültetvény kipusztulhat. **A fitoplazma emberi egészségre semmilyen veszélyt nem jelent.**

Hogyan terjed?

Az aranyszínű sárgaságot okozó fitoplazma a fertőzött növény hancsrészeiben él, önállóan és mechanikai úton továbbterjedésre nem képes. Új területekre és ültetvényekbe elsősorban fertőzött szaporítóanyaggal kerülhet. Továbbterjedésében jelentős szerepet játszik fő vektora, az **amerikai szőlőkabóca**. A rovar testében felszaporodó kórokozó a vektor szívogatásával kerül át az egészséges növényekbe.

Mik a tünetei?

A beteg szőlőtőke fejlődése már tavasztól visszamarad, néha hajtások sem képződnek. A fogékony fajtáknál a fásodás elmarad, a vessző elvékonyodik és gumiszerűvé válik. Ha a tőke a tenyészidő során később fertőződik, a megindult fásodás megáll.

Ízközök rövidülése
fotó: www.inspection.gc.ca

Egyetlen fásodás
fotó: www.inspection.gc.ca

A hajtásokon az első, enyhe sodródást mutató levelek a nyár közepén jelennek meg. A tünetek fokozatosan erősödnek, és kialakul a betegségre jellemző, levél fonákja felé történő, háromszög alakú sodródás.

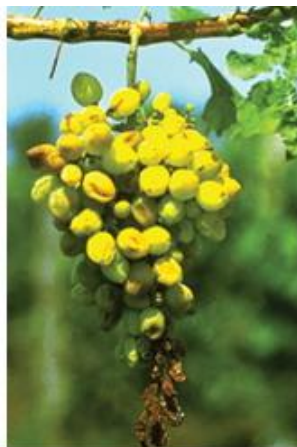
A napnak kitett levélrészeken a fehér bogyójú fajtáknál a levéllemez részleges vagy teljes sárgulása, kék bogyójú fajtáknál vörösödése figyelhető meg. Mindkét esetben a levélfelület fémes színezetet kaphat.

Augusztus és szeptember hónapokban a főerek mentén krémsárga foltok jelennek meg, amelyek fokozatosan terjednek a levélfelületen, végül a teljes levél elszárad. Az így elhalt, megkeményedett levelek ősszel később hullanak le, mint az egészségesek. Télen a be nem értett vesszők elfeketednek és elpusztulnak. A következő tavasszal a megmaradt rügyekből keletkező virágzat leszárad, kevesebb fürt képződik. Késői fertőzés esetén a bogyók zsugorodnak, megbarnulnak, rossz ízűvé válnak.

Levél sárgulás fotó: EPPO

Zsugorodó bogyók fotó: EPPO

Megbarnult bogyók fotó: Dér Zsófia

Hogyan védekezünk?

A védekezés alapja az egészséges szaporítóanyag használata és a betegség terjesztésében szerepet játszó **amerikai szőlőkabóca** elleni védekezés.

A szőlőkabóca könnyen felismerhető jellegzetes narancssárga színezetéről és mintázottságáról valamint a fejtető alakjáról, ami enyhén csúcsos és **az elülső élén fekete csík** fut végig.

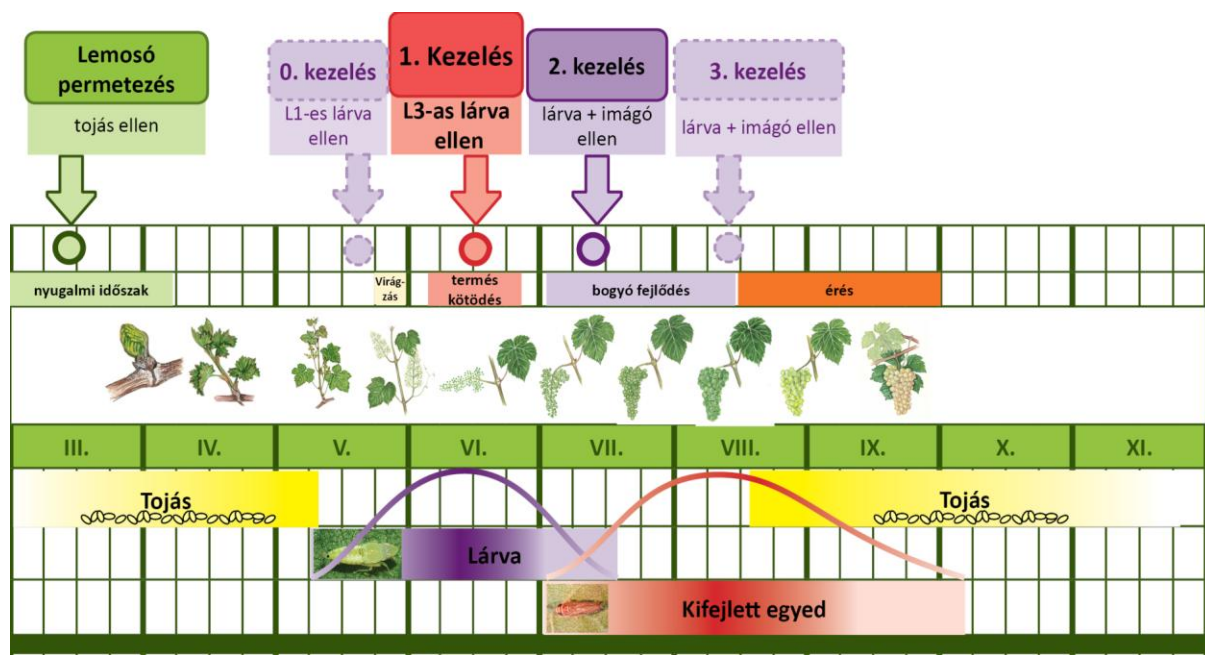
Egynemzedékes faj, tojás alakban, a kétéves fiatal karokban telet át, ahová a nőtények a tojásokat a foszló kéreg alá helyezik el. A lárvák kelése időjárástól függően elhúzódó, május közepétől egészen július első dekádjáig tarthat. A lárvák és a nimfák főleg a hajtások alsó leveleinek fonákján tartózkodnak. Az imágók július elejétől-közepétől jelennek meg - először a hímek, később a nőtények -, és egészen szeptember végéig, október elejéig jelen vannak. A rajzáscsúcs időjárástól függően július vége-augusztus közepe közötti időszakra esik.

A fertőzött növényállományban a fiatal lárvák táplálkozásuk során veszik fel a fitoplazma kórokozót. A felvételi idő általában 7-13 nap. Ezt egy hosszabb lappangási időszak követi (30-42 nap), ami alatt a rovar fertőzőképessé válik. Ez az időtartam szükséges ahhoz, hogy a fitoplazma bekerüljön a nyálmirigyekbe, majd újra leadhatóvá váljon. A kabócák fertőzőképessége így kb. 4-5 hét múlva alakul ki, bármilyen fejlődési stádiumban vannak is, és egész életük során fertőzőképesek maradnak. Így a betegség átvitelének ideje az első egyedek kelése után egy hónappal kezdődhet és a kifejlett egyedek őszi pusztulásáig tart. **Fontos, hogy a kifejlett egyedek a tojásrakás során nem képesek az utódokba örökíteni a kórokozót.**

A többi kabócafajhoz hasonlóan a szőlőkabóca is öt lárvastádiummal rendelkezik. Az első stádiumú lárva hossza 1,5-1,8 mm, a fej megnyúlt, a csápok viszonylag hosszúak. A test fehéres színű, az utolsó potrohszelvényen mindkét oldalon egy-egy fekete, rombuszalakú folt található. A 2., 3. és a 4. stádiumú lárva igen hasonlít az elsőhöz, elsősorban méretben különböznek egymástól. Az ötödik stádiumú lárva 4,3-5,2 mm hosszú. A fej megnyúlt, és gyakran már okkersárgás foltok láthatók rajta. A test sárgás színű, a szárnykezdemények gyakran okkersárgák. A toron és a potroh egy részén barnás-feketés foltok találhatóak. Az utolsó potrohszelvényen jól láthatók a fekete foltok.

Az amerikai szőlőkabóca elleni védekezés: a kezelési időpontok és az alkalmazható növényvédő szerek (a 2020.10.22. napján érvényben lévő engedélyokiratok alapján került összeállításra.)

0. – 1. kezelés

A védekezés fő iránya L1-L3 lárvák ellen.

Karate Zeon 5 CS (Ninja Zeon 5CS) (lambda-cihalotrin) III. kat. Dózis 0,25 l/ha; Maximum évente 2 kezelés, legalább 10 nap a kezeléseik között. Utolsó kezelés fűtzáródáskor. **Élelmezés egészségügyi várakozási idő (továbbiakban: ÉVI): 7 nap.**

Kaiso EG (Wakizasi) (lambda-cihalotrin) II. kat. Dózis 0,25 kg/ha; évente 1 kezelés engedélyezett. Utolsó kezelés fűtzáródáskor. **ÉVI: 7 nap.**

Decis Mega (deltametrin) II. kat. Dózis 0,15 l/ha; Maximum évente 3 kezelés, legalább 14 nap a kezeléseik között. Utolsó kezelés: zsendülésig. **ÉVI: 7 nap.**

1. – 2. kezelés

Sivanto Prime (flupiradifuron) II. kat. Dózis 0,4 l/ha; (fűrt megnyúlás idején), 0,5 l/ha (zsendülés idején); Legfeljebb évente 1 kezelés. **ÉVI: 14 nap.**

2. – 3. kezelés

Klartan 24 EW (Mavrik 24 EW) (tau-fluvalinát) II. kat. Dózis 0,2-0,3 l/ha; Maximum évente 2 kezelés (érés kezdete és bogyószíneződés), legalább 14 nap a kezeléseik között. **ÉVI: 21 nap.** *Valamennyi fejlődési stádium ellen felhasználható* (Az imágó ellen a magasabb dózis használata indokolt)

Ökológiai termesztésben

Laser (spinozad) II. kat. Dózis 0,4 l/ha; Maximum évente 2 kezelés, legalább 7 nap a kezelések között. Utolsó kezelés: két héttel betakarítás előtt. **ÉVI: 15 nap.**

Laser Duplo (spinozad) II. kat. Dózis 0,2 l/ha; Maximum évente 2 kezelés, legalább 7 nap a kezelések között. Utolsó kezelés: két héttel betakarítás előtt. **ÉVI: 15 nap.**

A szőlőültetvényeken megvalósuló növényegészségügyi védekezés támogatásáról szóló 9/2016. (II. 15.) FM rendelet alapján a szőlőtermelő a védekezési időszakban (**tárgyév május 1-től július 31-ig terjedő időszak**) a szőlőültetvényen kijuttatott növényvédő szer vételárához az 1a. melléklet szerinti mértékben és összegben vissza nem térítendő támogatást vehet igénybe:

*1a. melléklet a 9/2016. (II. 15.) FM rendelethez*⁵⁴

Támogatás összege és mértéke nem körülhatárolt területen található szőlőültetvényen elvégzett növényegészségügyi megelőzés esetén

A	B	C	D
Hasznosítás kódja	Szőlőültetvény hasznosítása	Támogatás összege (Ft/ha)	Támogatás mértéke (%)
1.	Borszőlő	legfeljebb 12 000 forint, de kérelmenként maximum 240 000 forint	a kijuttatott növényvédő szer vételárának 75%-a
2.	Csemege-szőlő		
3.	Kísérleti szőlő		
4.	NÉBIH által prebázis, bázis vagy certifikált kategóriájúként elismert és nyilvántartásba vett nemes és alany szaporító alapanyag	legfeljebb 12 000 forint	
5.	NÉBIH által standard kategóriájúként elismert és nyilvántartásba vett nemes és alany szaporító alapanyag	legfeljebb 12 000 forint, de kérelmenként maximum 240 000 forint	
6.	Szőlőoltvány-iskolában nevelt és szőlőültetvény létesítésére alkalmas ültetési anyag	legfeljebb 12 000 forint	